

یادداشت

پنجشنبه روز توسعه بود!

مونا جزی

● پنجشنبه روز توسعه بود؛ ۲۰ دی. این افتخار را داشتیم که اولین سالگرد روز ملی توسعه را در جایی باشیم که مذبخ اولین قدم‌های توسعه ایران بود. در باغ فین کاشان. در جایی که بزرگ‌مرد تاریخ، «امیرکبیر»، آخرین روزهای خود را سپری کرده بود و چه بهتر که بگویم اندیشه توسعه‌ی ایران آخرین نفس‌های خود را در این باغ کشید. هم‌زمان بزرگداشت بزرگ‌مرد دیگری نیز بود به نام «دکتر حسین عظیمی آرانی» و چه افسوس خوردم که چرا باید اکنون بعد از گذشت ۱۵ سال از مرگ ایشان، فرصت بازشناسی عمومی نسبت به او فراهم شود. کشور‌های توسعه‌یافته، کشورهای در حال توسعه، کشورهای توسعه‌نیافته، اینها از اولین کلمات ترکیبی هستند که بعد از شنیدن اسم توسعه‌خواه‌ناخواه به ذهن متبادر می‌شوند و از دیدگاه امیرکبیر، توسعه‌یافتگی، در این مقوله نه صاحب‌نظم، نه متخصص؛ هستند بسیار قدرتی که اهل فن‌اند. من تنها ناظر و شهودن‌های بودم که تلاش کردم در روز ملی توسعه، بیشترین استفاده را ببرم از فرصت ایجادشده در کنار بزرگان بودن، در راستای کمال‌گرایی شخصی؛ همیشه به دنبالش بوده و هستم. صحبت زیاد شد از علم توسعه، از طرف افرادی مانند دکتر رنانی، اینکه در ایران تئوری توسعه نداریم، اینکه باید به گفتمان توسعه برسیم و اجماعی باشد بین همه برای رسیدن به گفتمان. اینکه نیاز به اندیشه‌نگاری است، نوسازی و بازآفرینی و اینکه در برنامه‌های توسعه کشور این مقوله مغفول مانده است. از اینها قبلا هم شنیده بودم، زیاد هم شنیده بودم، به هر محفل علمی که وارد شوی، پر است از کلماتی مانند گفتمان نوسازی بازآفرینی و اجماع واحد؛ اما آنچه برای من در این میان جالب شد، خود توسعه نبود! بلکه تعاریفی بود از فضائل اخلاقی و خصوصیات شخصی این دو بزرگوار که قدم‌های ابتدایی توسعه را در برهه زمانی خود برداشته بودند. نه اینکه دکتر حسین عظیمی، امیرکبیر زمانه باشد و نه حتی اینکه امیرکبیر تنها بزرگ‌مرد ایران است؛ بلکه ویژگی‌های اخلاقی مشترکی بود میان‌شان که پراوازه‌شان کرده بود که همچنان پس از قرن‌ها و سال‌ها به فراموشی سپرده نشده‌اند که عالم بی‌عمل نمانده بودند و علم‌شان در راستای منافع عمومی بود نه شخصی. هر دو مصداق بارز شعر سعدی بودند «تا آنکه شوی پیش مردم عزیز/ که مر خوشش را نگیری به چیز». یکی وزیر دربار و دیگری دکترای اقتصاد توسعه‌از فرنگ برگشته؛ ولی با یک اندیشه، اندیشه توسعه جامعه عقب‌مانده از زمانه خود، از آنچه باید باشد و نیست. ارجحیت جمع به فرد، که باید از «خود» گذشته باشی و درگیر منیت نباشی و این تنها زمانی حاصل می‌شود که توسعه درونی یافته باشی. اسمش را می‌گذارم «خودتوسعه‌یافتگی». هر دو «توسعه» را به معنای واقعی کلمه در خود به باور رسانده بودند و به دنبال آن خواهان تجلی‌یافتش در محیط اطراف شده بودند، به مانند نُت موسیقایی زیبایی که به دنبال هم‌واکردن دیگر نت‌ها برآید. چه‌سجا اول فرصتشان نداد تا جامعه را هم‌آهنگ کنند؛ یکی به دست خودی، دیگری به جبر بیماری.

دکترای طراحی شهری

خبر

آذرماه امسال ۶۵ میلیارد ریال پرونده تخلف در کشور تشکیل شد

● وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام کرد: آذرماه امسال ۳۶هزارو ۱۱۴ مورد بازرسی از مراکز خرد و کلان در سطح عرضه در سراسر کشور انجام شد که منجر به تشکیل ۸۵۱ مورد پرونده تخلف به ارزش بیش از ۶۵ میلیارد ریال و ارسال آنها به مراجع قضائی شد. به گزارش وزارت صنعت، معدن و تجارت، در این مدت استان تهران با پنج‌هزارو ۷۸۵ مورد بازرسی و ۱۱۲۷ مورد تشکیل پرونده و استان البرز با بیش از ۳۳ میلیارد ریال ارزش کالای کشف‌شده بالاترین عملکرد را در بین استان‌ها داشته‌اند. بر پایه این گزارش، بیشترین ارزش ریالی کالاهای قاچاق کشف‌شده با ۱۵ میلیارد ریال در گروه‌های مرتبط با شیشه، چینی و سرامیک به ثبت رسید. پس از آن انواع پارچه با ۱۲ میلیارد ریال، فلزات کران‌بها با ۹ میلیارد ریال، لوازم آرایشی و بهداشتی با هشت میلیارد ریال و سیگار، توتون و تنباکو و محصولات دخانی با چهار میلیارد ریال بیشترین ارزش ریالی کالاهای قاچاق کشف‌شده را به خود اختصاص دادند. پیش‌تر «عباس تابش» رئیس سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان در گفت‌وگو با ایرنا اظهار کرد: در هشت‌ماهه امسال بیش از ۲۵۳ هزار بازرسی درخصوص کشف قاچاق کالا انجام شد که نتیجه آن تشکیل شش‌هزارو ۹۸ مورد پرونده به ارزش بیش از شش هزار میلیارد ریال بوده است.

شرق: جمعی از فعالان توسعه روز تولد و شهادت امیرکبیر را به صورت نمادین به نام روز توسعه نام‌گذاری کرده‌اند. در مراسمی که در این روز در باغ فین کاشان محل شهادت امیرکبیر برگزار شد، محسن رنانی استاد اقتصاد دانشگاه اصفهان، از نبود برنامه برای توسعه در کشور سخن گفت. به اعتقاد رنانی، بدون گفت‌وگو و تعامل نمی‌توان برای کشور برنامه توسعه مناسبی نوشت. او بر این باور است که در غیاب نخبگان فکری توسعه، دولت‌ها برای خودشان برنامه توسعه نوشتند اما هر دولت آرزوهای خود و منویات مقامات را به عنوان برنامه توسعه مطرح کرد. در چنین روندی منابع ملی به نام توسعه نابود شدند و هنوز هم این روند ادامه دارد.

محسن رنانی، عضو هیئت‌علمی دانشگاه اصفهان در سخنانی اظهار کرد: چرا ما اینجاییم؟ چون باید اینجا باشیم و البته نیم قرن دیر به اینجا آمده‌ایم. ما ۷۰ سال است در حال برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های توسعه هستیم، اما هنوز مجمعی از نخبگان برای هم‌افزایی اندیشه توسعه نداریم. ما همه حوزه‌ها را رونق دادیم؛ انواع جشنواره‌های فرهنگی و هنری و ورزشی را راه‌اندازی کردیم؛ جشنواره کتاب، جشنواره سینما، جشنواره صنعت، جشنواره‌های ورزشی و نظایر آنها را داریم، اما در حوزه توسعه که این همه برای آن هزینه کرده‌ایم و بخش اعظم منابع ملی خود را برای رسیدن به آن نابود کرده‌ایم، هیچ رویداد ملی‌ای نداریم. بنابراین نتوانسته‌ایم مسئله توسعه را به مسئله‌ای ملی و دغدغه‌ای عمومی تبدیل کنیم. متأسفانه هم گاهی و دانش عمومی جامعه ما درباره مفهوم و مؤلفه‌ها و پیش‌نیازها برای توسعه پایین است و هم اینکه ما در سطح کلان، هیچ‌گونه گفتمان ملی توسعه و نظریه‌ای اجتماعی درباره توسعه نداریم و این ناشی از کم‌کاری یا نداشتن همکاری و گفت‌وگو بین نخبگان اندیشگی ما بوده است.

نویسنده کتاب «چرخه‌های افسول اخلاق و اقتصاد» گفت: بنابراین در غیاب نخبگان فکری توسعه، دولت‌ها آمدند و برای خودشان برنامه توسعه نوشتند، برنامه‌هایی که تئوری توسعه نداشت و هر دولت آرزوهای خود و منویات مقامات را در برنامه‌های توسعه گنجانند و مصوب کرد و منابع ملی را صرف آن کرد و حاصل این شد که ما نتنها هنوز داریم درجا می‌زیم، بلکه با توسعه‌ای نامتوازن و درهم‌ریخته روبه‌رو شده‌ایم.

دبیر علمی «گفت‌وگوهای توسعه»، در ادامه سخنان خود گفت: امروز ما اینجاییم تا اعلام کنیم که برانگه‌اندیشی در حوزه توسعه بس است. برای توسعه نیازمند شکل‌گیری گفتمان ملی توسعه هستیم و برای این لازم است نخبگان فکری ما با یکدیگر همفکری و تعامل داشته باشند. نخبگان فکری ما تک‌تک حرف‌های بسیاری در حوزه توسعه دارند، اما ما هنوز نتوانسته‌ایم به یک نظریه یا چارچوب تحلیلی اجتماعی در توسعه دست پیدا کنیم و اتفاق نظری در حوزه توسعه حاصل

اقتصاد

محسن رنانی در مراسم نمادین «روز ملی توسعه» تأکیدکرد

الزام گفتمان ملی توسعه

نکرده‌ایم. بنابراین دولت‌ها هم دیدگاه‌های نخبگان را نادیده گرفته و راه خود را رفته‌اند. امروز که دیگر منابع نفتی کفاف درآمد مورد نیاز دولت‌ها را نمی‌دهد، دیگر عملا دولت‌ها نمی‌توانند نقش خود را به عنوان متولی توسعه بازی کنند و این فرصتی است برای پژوهشگران، کنشگران و اندیشه‌ورزان حوزه توسعه که دست در دست هم بگذارند و جامعه را به سمت‌وسوی فرایندهای توسعه‌آفرین سوق دهند.

رنانی در ادامه سخنان خود افزود: بدون گفت‌وگو و تعامل و هم‌گرایی روشنفکران و اندیشمندان کشور، ما همچنان در سرگردانی قدم خواهیم زد. ما دستمان پر است از ادعا و اختلاف و الگوهای متعارض. ما باید به این ناتوانی پایان دهیم و در فرایند گفت‌وگو بین‌نخبگانی به هم‌گرایی در حوزه توسعه دست یابیم. بدون شکل‌دهی گفتمان ملی توسعه، دولت‌ها همچنان به اسم توسعه و به نام برنامه‌های توسعه، منابع ملی ما را نابود خواهند کرد.

عضو هیئت‌علمی دانشگاه اصفهان درباره انتخاب روز ۲۰ دی به عنوان «روز ملی توسعه» گفت: گرچه قاعدتا روز ملی توسعه باید یک روز ادرهییشتی باشد، اما با توجه به اینکه سرحلقه تلاشگران توسعه ایران، یعنی امیرکبیر، در ۲۰ دی به دنیا آمده و در همان ۲۰ دی نیز به شهادت رسیده است، ترجیح دادیم این روز را به عنوان روز ملی توسعه انتخاب کنیم و امروز اینجا در باغ فین کاشان گرد هم آمده‌ایم تا با امیر پیمان بنیمند که راه او را در مسیر تلاش برای توسعه این سرزمین ادامه خواهیم داد.

در این مراسم همچنین دکتر نعمت‌الله اکبری، عضو هیئت‌علمی دانشگاه اصفهان و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان گفت: وقتی خبر محاکمه دو پزشک اصفهانی را از تلویزیون شنیدم که به سبب کاربرد ایمپلنت تقلبی در ستون فقرات و بدن بیماران محاکمه شده بودند با خود گفتم «ما

نگاه

آبخوان داری نیاز حال و آینده کشور

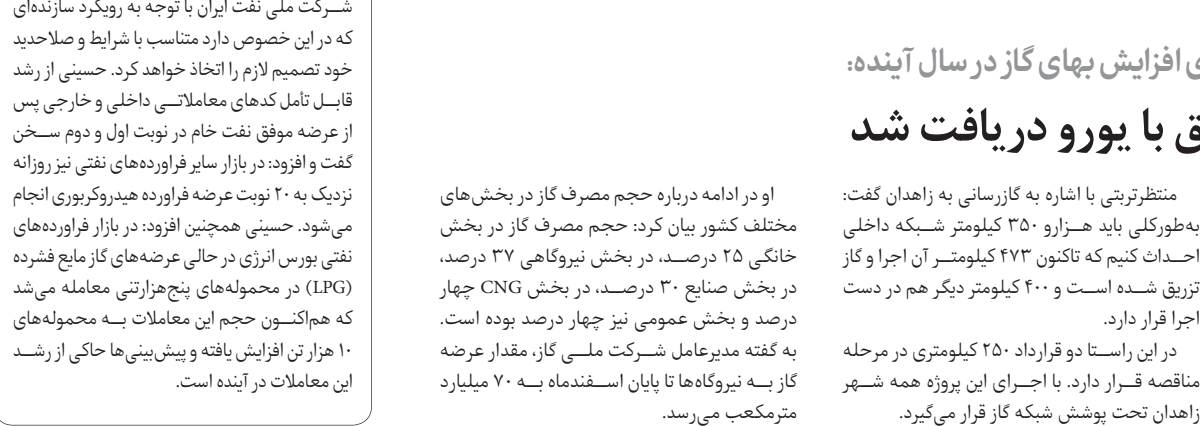
● شرایط اقلیمی و محیطی حاکم بر کشور با بارش‌های کمتر از معدل جهانی، تبخیر بیش از متوسط دنیا، نوسانات و تغییرات اقلیمی، وقوع سیل و خشک سالی، تنگنای آب، برداشت بیش از ظرفیت از آبخوان‌های زیرزمینی، فرونشست زمین در دشت‌های مهم کشور و در نهایت چالش جدی به‌هم‌خوردن تعادل اکوسیستم‌های طبیعی، همه و همه، ضرورت پرداختن به آبخوان‌داری در جهت افزایش بهره‌وری نزولات جوی، نفوذ آب به درون زمین به‌جای ذخیره آب در سطح زمین، در راستای کمک به حفظ یابلداری آب در چرخه طبیعت و مرطوب‌سازی کام تشنه این سرزمین کهن، نه یک انتخاب، بلکه الزامی اجتناب‌ناپذیر است. ایران چهارمین کشور سیل‌خیز دنیاست، به‌نحوی‌که فقط چهار درصد آن سیل‌خیزی ناچیز دارد و باقی پهنه کشور در درجاتی از سیل‌خیزی قرار می‌گیرند و در این میان ۲۸ درصد کشور با سیل‌های طغیانی و شدید مواجه است، در وضعیت کنونی ۴۵۰ شهر، هشت‌هزارو ۶۵۰ آبادی، دوهزارو ۵۰۰ کیلومتر جاده‌های مواصلاتی و بخش‌های وسیعی از اراضی کشاورزی و تأسیسات زیربنایی کشور در معرض خطر سیل قرار دارند. در این شرایط نه‌تنها نیازمند مدیریت ریسک سیل، کاهش خطرپذیری و ایمن‌سازی مناطق کشور در مواجهه با سیلاب از طریق انجام اقدامات پیشگیرانه در سطح حوضه‌های آبخیز هستیم، بلکه باید تهدید سیلاب را به فرصتی برای مدیریت خشک سالی و کم‌آبی کشور با اجرای برنامه‌های جامع آبخیزداری و آبخوان‌داری تبدیل کرد.

ادامه در صفحه ۸

گذر

جزئیات عرضه ۳ میلیون بشکه نفت خام در بورس انرژی

● مدیرعامل بورس انرژی از آماده‌سازی اطلاعیه سومین نوبت عرضه نفت خام در بورس انرژی خبر داد. به گزارش ایلنا، سیدعلی حسینی درباره آخرین اقدام‌ها برای عرضه نوبت سوم نفت خام سبک ایران در این بازار گفت: حجم عرضه نفت خام سبک ایران در این مرحله معادل سه میلیون بشکه خواهد بود که به صورت محموله‌های یک‌میلیون‌بشک‌های روانه می‌شود. عرضه محموله‌ها به‌گونه‌ای خواهد بود که فروش خواهد شد. البته محموله‌ها همچنان ۳۵هزاربشک‌های خواهد بود. او افزود: در اطلاعیه عرضه جدید، براساس پیشنهادهای ارائه‌شده مدت دوره تسویه معاملات نفت خام از ۶۰ به ۹۰ روز افزایش یافته است. به گفته حسینی همچنین این امکان برای خریداران فراهم شده که معاملات نفت خام به طور کامل براساس ریال ایران تسویه شود. او درخصوص زمان عرضه‌های آتی گفت: این مسئله منوط به تصمیم‌گیری شرکت ملی نفت است و قاعدتا شرکت ملی نفت ایران با توجه به رویکرد سازنده‌ای که در این خصوص دارد متناسب با شرایط و صلاحدید خود تصمیم لازم را اتخاذ خواهد کرد. حسینی از رشد قابل‌تأمل کدهای معاملاتی داخلی و خارجی پس از عرضه موفق نفت خام در نوبت اول و دوم سخن گفت و افزود: در بازار سایر فرآورده‌های نفتی نیز روزانه نزدیک به ۲۰ نوبت عرضه فرآورده هیدروکربوری انجام می‌شود. حسینی همچنین افزود: در بازار فرآورده‌های نفتی بورس انرژی در حالی عرضه‌های گاز مایع فشرده (LPG) در محموله‌های پنج‌هزارتنی معامله می‌شد که هم‌اکنون حجم این معاملات به محموله‌های ۱۰ هزار تن افزایش یافته و پیش‌بینی‌ها حاکی از رشد این معاملات در آینده است.

آرامش و اطمینان با بیمه مسئولیت

بیمه ایران

روابط عمومی

مرکز پاسخگویی ۰۹۶۶۸

